

Patriarhul Daniel la deschiderea Simpozionului internațional de Teologie: Familia, locul în care se învață virtuțile creștine

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat marți la deschiderea Simpozionului internațional de Teologie „Familia creștină: lumină și mărturie în societatea contemporană”, care are loc la București în perioada 5-8 octombrie.

„Familia devine locul în care se învață și se practică virtuțile creștine: rugăciunea fierbinte, iubirea smerită și milostivă, răbdarea, iertarea și ajutorarea celor aflați în nevoi”, a spus Preafericirea Sa.

„Biserica are responsabilitatea de a sprijini și întări familia creștină printr-o pastorație permanentă, oferind îndrumare spirituală în toate etapele vieții de familie”.

Simpozionul este organizat de Sectoarele Teologic-Educațional și Relații Creștine, Interreligioase și Comunități Românești Externe ale Administrației Patriarhale, în parteneriat cu Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”. Tematica manifestării a fost aleasă cu prilejul Anului omagial 2026.

Text integral:

Vocația și misiunea familiei creștine azi, priorități ale lucrării pastorale a Bisericii
Simpozionul internațional de Teologie cu tema Familia creștină: lumină și mărturie

În societatea contemporană, organizat de Patriarhia Română, prin Sectorul Teologic-Educațional și Sectorul Relații Creștine, Interreligioase și Comunități Românești Externe, în cooperare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul a Universității din București și cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, reprezintă un eveniment semnificativ în cadrul manifestărilor prilejuite în Biserica Ortodoxă Română de Anul omagial al pastorației familiei creștine și Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame).

Lucrările simpozionului se desfășoară în perioada 5-8 octombrie 2026, la Palatul Patriarhiei și la Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București, reunind reprezentanți ai instituțiilor de stat, ierarhi, preoți, profesori de teologie și specialiști din țară și străinătate. Astfel, acest simpozion constituie un eveniment de cooperare academică și comuniune spirituală, care oferă participanților ocazia de a prezenta o mărturie edificatoare despre importanța, rolul și misiunea familiei creștine în societatea actuală.

Prin structura programului, Simpozionul internațional de Teologie dedicat familiei creștine nu se rezumă doar la dimensiunea academică, ci are și o semnificație spirituală și pastorală. Prelegerile și comunicările științifice care vor fi prezentate pe parcursul simpozionului abordează, într-o manieră fundamentată teologic și interdisciplinar, principalele dimensiuni ale pastorației familiei creștine în contextul actual.

Prelegerile vor evidenția necesitatea și importanța pastorației familiei astăzi, pornind de la rolul privilegiat al acesteia în transmiterea credinței și al formării spirituale a copiilor și tinerilor. Totodată, vor fi analizate reperele esențiale privind pastorația și sprijinirea familiei creștine în viața Bisericii, atât în lumina învățăturii Sfintei Scripturi și a tradiției patristice, cât și din perspectiva nevoilor pastorale de azi. Un loc important îl ocupă reflecțiile asupra realităților și provocărilor cu care familia creștină se confruntă în societatea contemporană.

Prin această diversitate tematică, simpozionul își propune să ofere un cadru de dialog academic și pastoral, favorizând identificarea unor direcții și soluții care să contribuie la consolidarea lucrării Bisericii în sprijinirea familiei creștine și a misiunii acesteia în societatea de astăzi.

În această societate, marcată de numeroase transformări și provocări precum migrația și mobilitatea profesională, secularizarea rapidă și necunoașterea valorilor creștine, influența excesivă a tehnologiei și a mediului digital asupra psihicului uman în detrimentul relațiilor de comuniune între persoane, devine tot mai

necesară și prioritară o aprofundare a vocației și a misiunii familiei creștine în viața Bisericii și a societății.

În acest sens, redescoperirea și valorificarea Tradiției ortodoxe privind familia ca icoană a iubirii lui Dumnezeu pentru umanitate și ca mediu terestru de pregătire pentru sfințenie și pentru participarea la viața eternă cerească (cf. Ioan 11, 25) reprezintă un demers esențial și necesar.

Biserica are responsabilitatea de a sprijini și întări familia creștină printr-o pastorație permanentă, oferind îndrumare spirituală în toate etapele vieții de familie: pregătirea tinerilor pentru Taina Cununiei, educația creștină a copiilor, consilierea în depășirea dificultăților și cultivarea comuniunii de iubire dintre membrii familiei.

În perspectiva ortodoxă, familia nu este doar o instituție socială, ci o biserică mică, după expresia Sfântului Ioan Gură de Aur, care afirmă că și casa este o mică biserică[1]. În cadrul familiei creștine, credința este trăită, mărturisită și transmisă firesc din generație în generație. De asemenea, Sfânta Scriptură prezintă relația lui Dumnezeu cu oamenii prin imaginea comuniunii de iubire dintre bărbat și femeie, familia devenind astfel icoana legăturii dintre Hristos și Biserică (cf. Efeseni 5, 21-33).

Biserica este locul în care, prin lucrarea luminătoare a Sfântului Duh asupra sufletului omului smerit, se trăiește iubirea frățească în Dumnezeu-Fiul devenit Om și iubirea părintească a lui Dumnezeu-Tatăl, pe Care Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învățat să-L chemăm astfel: Tatăl nostru, Care ești în ceruri. Biserica este, deci, Familia iubirii de oameni a Preasfintei Treimi, iar familia creștină a fost numită de Fericitul Augustin pe drept cuvânt Biserica de acasă (Ecclesia domestica)[2].

Familia creștină își găsește modele de viață sfântă în numeroase familii sfinte din istoria Bisericii Ortodoxe. De pildă, în secolul al IV-lea, familia Sfântului Vasile cel Mare ne oferă un exemplu remarcabil despre cum sfințenia odrăslește sfințenie: părinții Vasile și Emilia, bunica Macrina cea Bătrână și cinci dintre copii – Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie de Nyssa, Sfântul Petru al Sevastiei, Sfântul Cuvios Navcratie (mare pustnic și făcător de minuni în pustia Sinaiului) și Sfânta Macrina cea Tânără – au devenit toți opt sfinți în calendarul Bisericii, arătând că educația creștină și trăirea virtuților evanghelice în familie pot purta roade de sfințenie pentru toate generațiile.

De asemenea, mai târziu, în secolul al XIV-lea, familia Sfântului Grigorie Palama, în care părinții Constanțiu și Kalloni și cei cinci copii ai lor – Grigorie, Teodosie,

Macarie, Epiharis și Teodota – au fost toți șapte canonizați de Biserică, ne arată că sfințenia poate înflori atât în familiile creștine, cât și în viațuirea monahală, prin iubire de Dumnezeu și iubire față de semenii.

În istoria poporului român, un model deosebit îl constituie familia Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu. Împreună cu cei patru fii ai săi – Constantin, Ștefan, Radu și Matei – și cu sfetnicul Ianache Văcărescu, voievodul a primit moarte martirică la Constantinopol, în anul 1714, refuzând să renunțe la credința în Hristos.

Sprijinită de credința și statornicia doamnei Maria Brâncoveanu, care a fost canonizată de Biserica Ortodoxă Română în anul 2025, împreună cu Monahia Elisabeta (Safta) Brâncoveanu, această familie, care a dat Bisericii opt sfinți, a mărturisit fidelitatea față de Evanghelie, devenind un simbol al unității familiale, al curajului și al iubirii neclintite față de Dumnezeu și de Biserică.

În aceste modele concrete de viață creștină, familia devine locul în care se învață și se practică virtuțile creștine: rugăciunea fierbinte, iubirea smerită și milostivă, răbdarea, iertarea și ajutorarea celor aflați în nevoi.

Din nefericire, constatăm astăzi o criză spirituală a instituției familiei, manifestată prin creșterea numărului de divorțuri, prin slăbirea legăturilor dintre generații și prin diminuarea rolului familiei în educația religioasă a copiilor. Multe familii se confruntă cu dificultăți economice, sociale și spirituale care pot afecta coeziunea și stabilitatea lor.

De aceea, Biserica este chemată să-și intensifice cu prioritate eforturile pastorale pentru întărirea familiei creștine, să dezvolte programe de consiliere și sprijin pentru familiile aflate în dificultate, să ofere educație religioasă adecvată pentru copii și să promoveze valorile familiei creștine mărturisitoare.

În acest sens, Biserica Ortodoxă Română va continua și intensifica activitățile de sprijinire a familiei. Prin centrele de consiliere familială, prin programele de pregătire pentru căsătorie, prin acțiunile de asistență socială, Patriarhia Română va continua să ofere sprijin concret pentru consolidarea familiilor creștine.

În prezent, la nivelul Patriarhiei Române funcționează 68 birouri de asistență socială, 148 centre de zi pentru copii, 61 centre rezidențiale pentru copii, 108 centre de informare, de consiliere, de sprijin și comunitare, 23 locuințe protejate, 19 centre de urgență și alte multe organizații ale femeilor, inclusiv la nivel parohial, toate dedicate susținerii familiei creștine și promovării valorilor familiei creștine.

În încheiere, apreciem în mod deosebit organizarea Simpozionului internațional de

Teologie dedicat familiei creștine, care oferă un cadru valoros de reflecție, dialog și aprofundare privind una dintre prioritățile majore ale pastorației Bisericii în societatea contemporană.

În acest sens, adresăm felicitări organizatorilor simpozionului și ne rugăm lui Dumnezeu să binecuvânteze pe distinșii oratori din țară și din străinătate, precum și pe toți participanții la lucrările simpozionului, dăruindu-le tuturor sănătate și fericire, precum și bucuria unui dialog luminos și fructuos.

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

[1] „Καὶ ἡ οἰκία γὰρ Ἐκκλησία ἐστὶ μικρά”; Sfântul Ioan Gură de Aur, Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴν (Comentariu la Epistola către Efeseni), XX, 6, în: PG 62, 143.

[2] Fericitul Augustin, De bono viduitatis 23, 29 trad. în limba română Despre sfânta feciorie, despre binele văduviei, EIBMO, București, 2019, p. 155.

basilica.ro